

Яна Р. Корнійко, Сергій В. Панченко

АНАЛІЗ РИНКУ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ УКРАЇНИ ТА ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЗАГРОЗ

Стаття присвячена комплексному дослідженню стану та трансформацій ринку вантажних перевезень України в умовах сучасних викликів і загроз, що формуються під впливом воєнних дій, геополітичної нестабільності, інфраструктурних втрат і структурних змін у глобальних ланцюгах постачання. Проаналізовано ключові тенденції розвитку вантажних перевезень за основними видами транспорту та виявлено дисбаланси у відновленні транспортної галузі, зумовлені нерівномірним навантаженням на окремі сегменти ринку. Наголошено, що повномасштабна війна в Україні призвела до руйнування та обмеження функціонування критичної транспортної інфраструктури, блокування морських маршрутів, припинення авіаційних перевезень і переорієнтації вантажопотоків, що суттєво вплинуло на логістичні схеми, вартість перевезень і стійкість транспортних підприємств.

Акцентовано увагу на тому, що ринок вантажних перевезень функціонує в умовах підвищеної невизначеності, коли поєднуються воєнні, економічні, кліматичні та технологічні ризики, а безпека діяльності підприємств транспорту набуває стратегічного значення. Обґрунтовано, що традиційні підходи до розвитку транспортного бізнесу виявляються недостатніми для реагування на сучасні загрози, оскільки не враховують взаємозв'язок між макроекономічними процесами на ринку та адаптаційними можливостями підприємств на мікрорівні. Показано, що зростання ролі автомобільного й залізничного транспорту відбувається на тлі обмеженого функціонування водного транспорту та повної відсутності авіаційних вантажних перевезень, що підвищує вразливість логістичної системи загалом.

Доведено, що перспективи розвитку підприємств транспортної галузі безпосередньо пов'язані з переходом до інноваційно орієнтованих, адаптивних і безпеково-чутливих моделей функціонування, які передбачають диверсифікацію маршрутів, розвиток мультимодальних перевезень, впровадження цифрових технологій та посилення управління ризиками. Узагальнення результатів дослідження формує цілісне бачення подальшого розвитку ринку вантажних перевезень України як ключового елемента забезпечення стійкості економіки та інтеграції країни у глобальні логістичні ланцюги в умовах сучасних викликів і загроз.

Ключові слова: підприємство, ринок вантажних перевезень; розвиток, інновації, безпека, загрози, ланцюг постачання.